

Lokālā identitāte: cik daudz par to šobrīd zinām un ko varētu darīt nākotnē

Gatis Krūmiņš, Dr.hist.
2021. gada 7. aprīlis,
LPS reģionālās attīstības un sadarbības komiteja

VIDZEMES
AUGSTSKOLA

VPP vērtības darbībā: atbildīgas, drošas un izglītotas pilsoniskās sabiedrības attīstība ar pētniecību un rīcības modeļu izstrādes palīdzību

Deviņu vīru spēks

Stāsti par deviņiem Ministru prezidentiem

Ieskats Latvijas
vēstures svarīgākajos
jautājumos

Vērtības darbībā: atbildīgas, drošas un izglītotas pilsoniskās sabiedrības attīstība ar pētniecību un rīcības modeļu izstrādes palīdzību (2018 – 2021)

VIDZEMES
AUGSTSKOLA

RĪGAS STRADIŅA
UNIVERSITĀTE

Kvantitatīvie dati par sociālajām un ekonomiskajām transformācijām trīs Baltijas valstu reģionos pēdējos simts gados vēsturisko transformāciju analīzei un nākotnes izaicinājumu pārvarēšanai (2021 – 2024)

VIDZEMES
AUGSTSKOLA

UNIVERSITY
OF TARTU

Vilnius
University

NHH

ĪSTENOŠANA

NĀKOTNE
ATTĪSTĪBA

PLĀNI

ĪSTENOŠANA

PLĀNI

NĀKOTNE
ATTĪSTĪBA

KOMUNIKĀCIJA

STRATĒGIJA

SABIEDRĪBA
ATBALSTA UN
IESAISTĀS

ĪSTENOŠANA

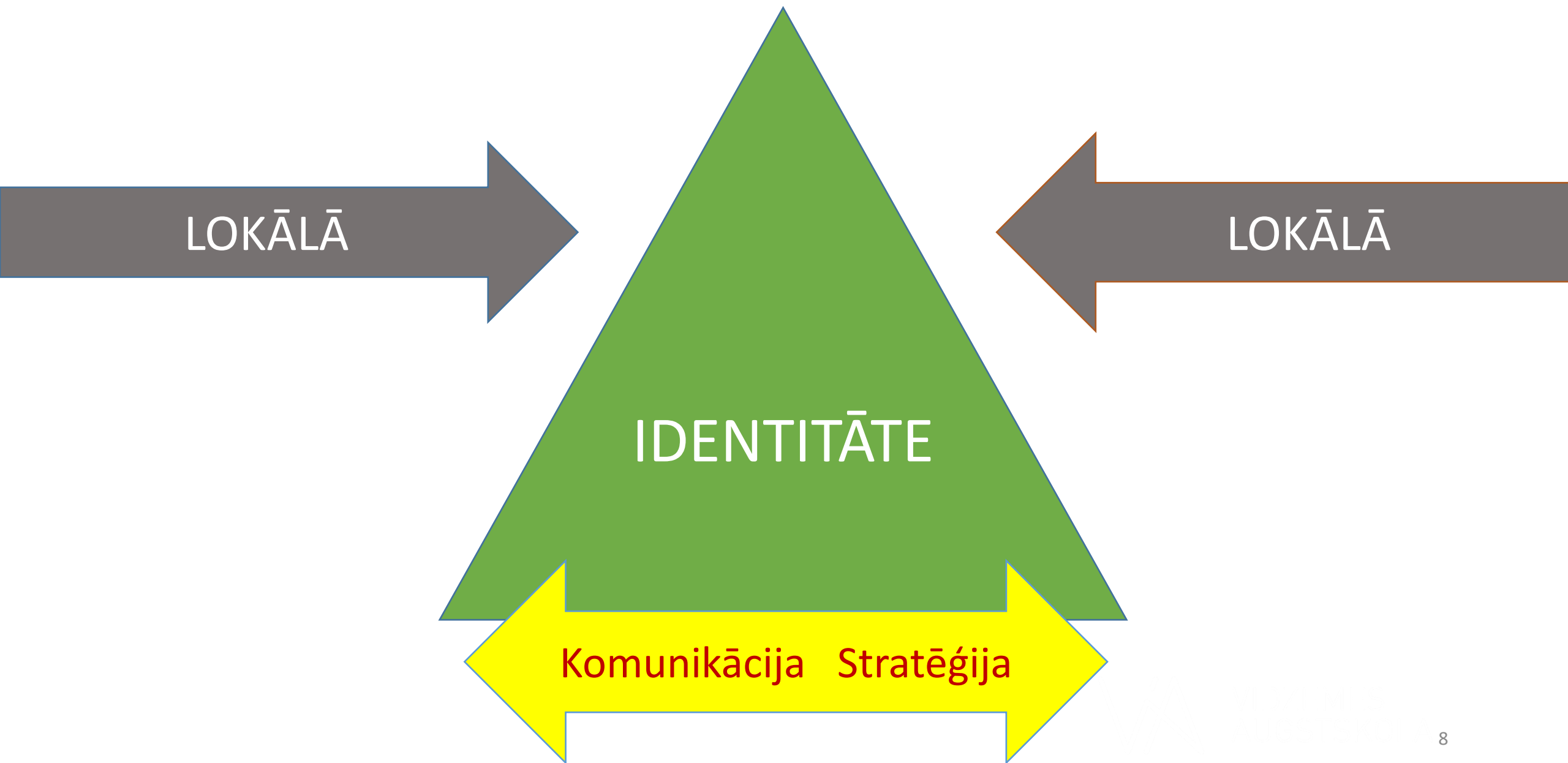
NĀKOTNE
ATTĪSTĪBA

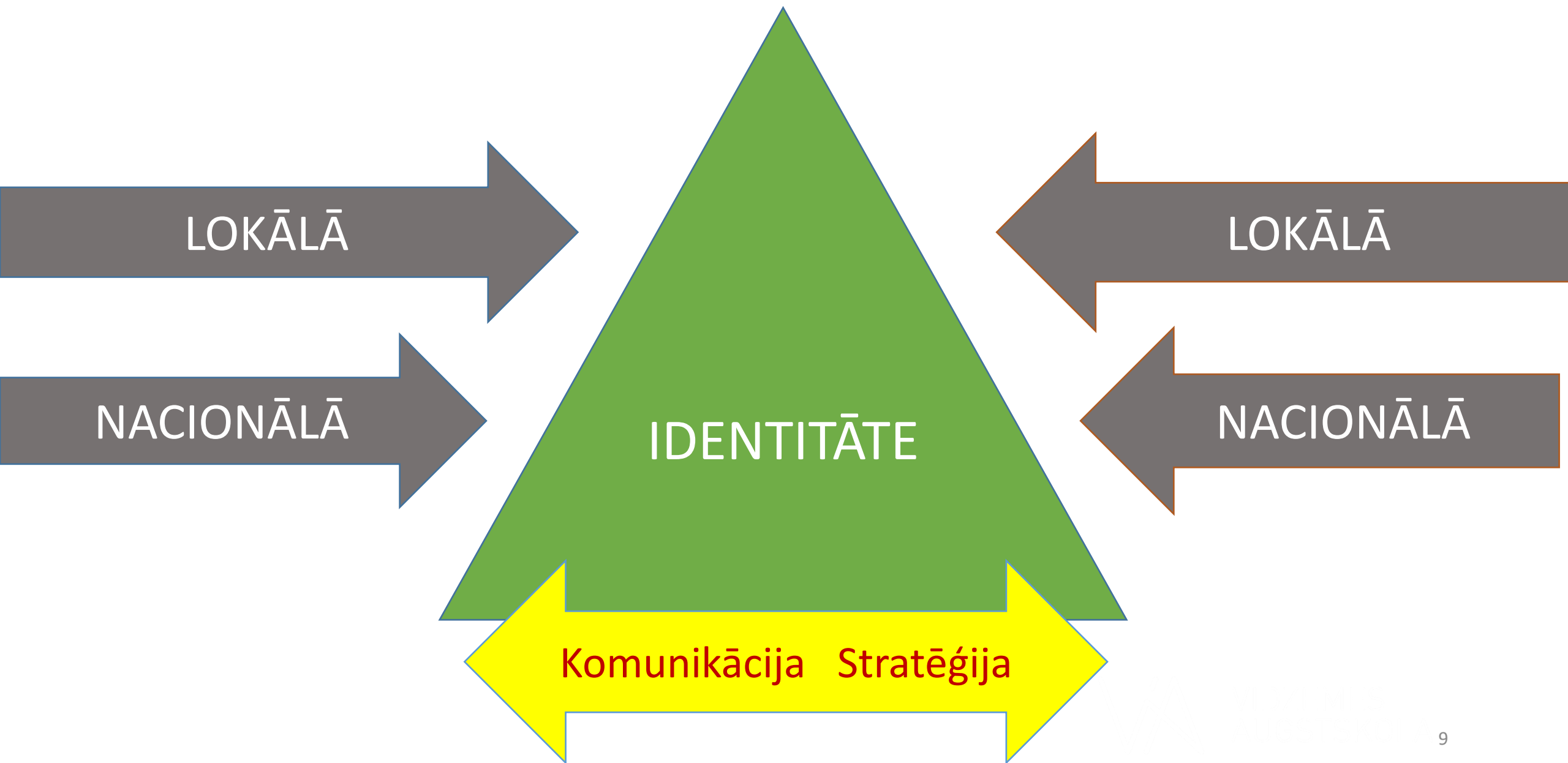
PLĀNI

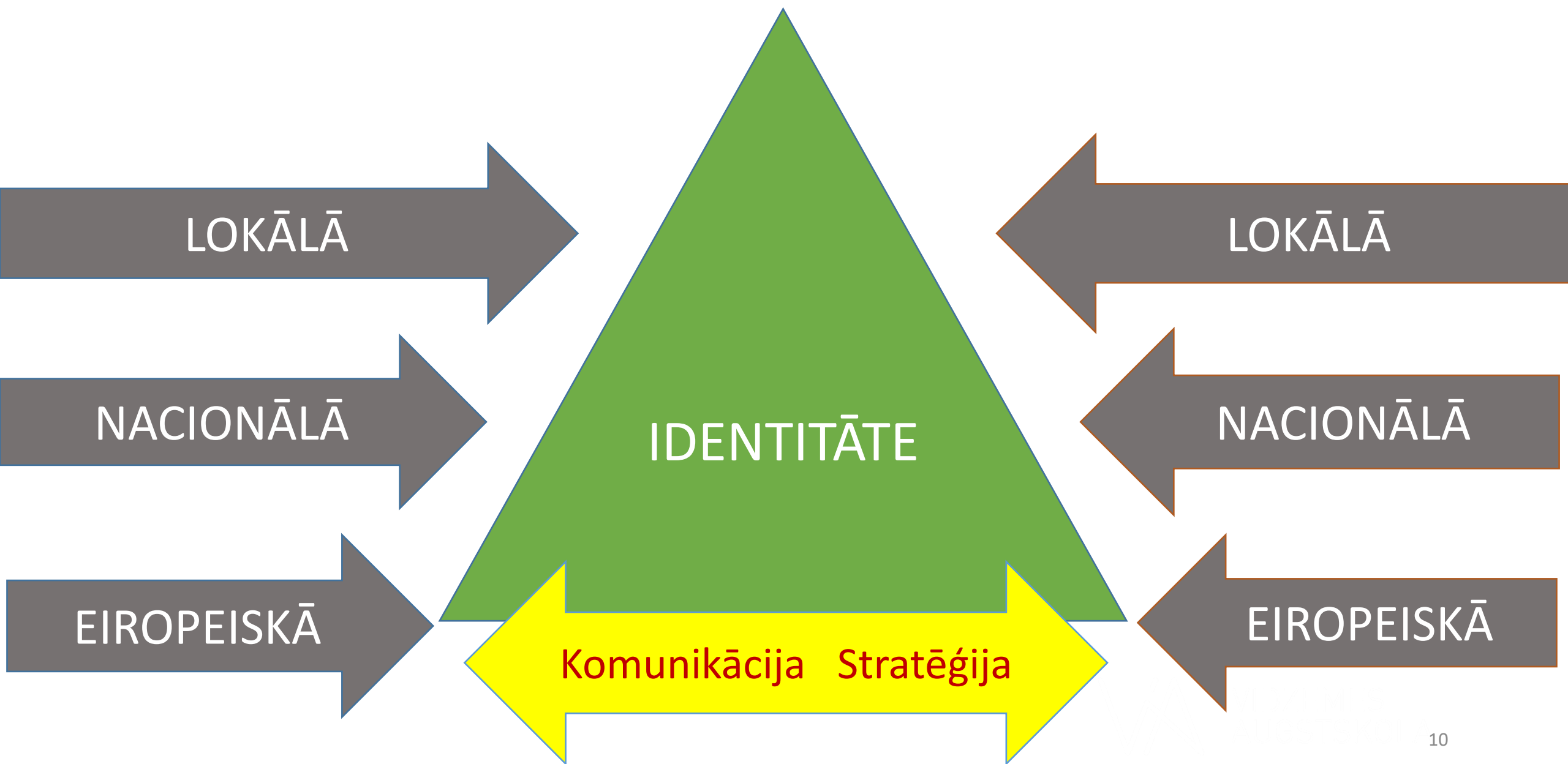
KOMUNIKĀCIJA

STRATĒGIJA

“Es spēju sevi identificēt ar kādu no Latvijas kultūrvēsturiskajiem novadiem – Vidzemi, Latgali, Zemgali, Kurzemi vai Sēliju”

- pilnībā piekrīt 39,7%
- drīzāk 26,0%
- nepiekrīt vai drīzāk nepiekrīt 22,2 %
- nespēj uz jautājumu atbildēt 12,1 %

Kvantitatīvās aptaujas rezultāti II

- (!) visbiežāk pārliecinoši apstiprinošas atbildes sniedz gados jaunākie aptaujas dalībnieki (18 - 24 gadus veci). 44 % pilnībā piekrīt, ka spēj sevi identificēt ar kādu no kultūrvēsturiskajiem novadiem, savukārt tikai 7,1 % to pārliecinoši noliedz (pilnībā nepiekrīt).
- Būtiskas atšķirības starp latviešiem un pārējiem. Vairāk nekā trīs ceturtdaļas (77,3 %) no gados jaunajiem latviešiem (18 – 34 gadus veci) pilnībā vai drīzāk piekrīt, ka spēj sevi identificēt ar kādu no kultūrvēsturiskajiem novadiem. Savukārt starp citu tautību šīs pašas vecuma grupas dalībniekiem tādu ir tikai trešā daļa (33%).

“Es jūtos cieši piederīgs kādai vietai Latvijā un ar to lepojos”

- Šādam viedoklim pilnībā vai daļēji piekrīt 80,9 % latviešu un 64,9 % citu tautību pārstāvju.
- Ar šo var secināt, ka citu tautību iedzīvotājiem arī ir augsta lokālas piederības sajūta, taču viņi to retāk spēj identificēt kultūrvēsturiskā dimensijā.

Kvantitatīvās aptaujas rezultāti IV

- Jautājumā par piederību kādam no kultūrvēsturiskajiem novadiem būtiski atšķiras **rīdzinieku un pārējo Latvijas iedzīvotāju atbildes**.
- Mazāk nekā puse rīdzinieku (48,5%) piekrīt apgalvojumam, ka spēj sevi identificēt ar kādu no kultūrvēsturiskajiem novadiem, turpretim lielajās pilsētās spēju identificēt apliecina 69,0% aptaujas dalībnieku, citās pilsētās 79,2%, bet lauku teritorijās 75,9 %.
- Arī uz jautājumu **“Es jūtos cieši piederīgs kādai vietai Latvijā un ar to lepojos”** apstiprinoši atbild 64,3 % rīdzinieku, kas ir ievērojami mazāk, kā citās Latvijas vietās.

Pirmie secinājumi I

- Lokālā identitāte ir ļoti būtiska **jaunās paaudzes sasniegšanai**. Caur lokālās dimensijas akcentēšanu jauniešu vidū var celt izpratni par nacionālās identitātes nozīmīgumu. Jauniešus visvieglāk ir sasniegt skolās un lokālās identitātes jautājumus nepieciešams integrēt jaunajā izglītības saturā.
- Arī citu tautību iedzīvotājiem ir **augsta lokālas piederības sajūta**, taču viņi to retāk spēj identificēt kultūrvēsturiskā dimensijā.
- Lokālā identitāte daudz spēcīgāka ir **ārpus Rīgas**. Rīgas identitātes augstais potenciāls nav izmantots ne starptautiskā, ne nacionālā, ne arī lokālā līmenī.

Pirmie secinājumi II

- Rīcībpolitikas līmenī nepieciešams stiprināt lokālo identitāti, **arī vēsturiskās identitātes jautājumus** iekļaujot jaunās novadu reformas dienaskārtībā. Novadiem stiprinot savu identitāti, nepieciešama arī vēsturiskās dimensijas stiprināšana.
- Latvieši kā **etniska vai politiska nācija** – nacionālās politikas līmeņa neskaidrības ietekmē un ietekmēs arī lokālās (reģionālās) identitātes politiku.
- Vēsturisko zemju likums ir daļa no lokālās (reģionālās) identitātes stiprināšanas un paver plašas iespējas nacionālās un pārnacionālās identitātes stiprināšanai.

Pirmie secinājumi III

- Lokālās identitātes stiprināšanai jāiniciē plašs savstarpēji saistīts pasākumu klāsts, sākot no akadēmiskiem pētījumiem, to rezultātu pārnesi uz plašāku sabiedrību (arī izmantojot dažādus transmediju projektus), jāstiprina lokālā novadpētniecība un jāveido digitāli avotu (datu) uzkrāšanas vietnes. Lokālās identitātes jautājumi jāintegre izglītības institūciju saturā